

Brusel 21. listopadu 2019
(OR. en)

14208/19

ESPACE 92

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Rada
Předmět:	Podpora udržitelné kosmické ekonomiky – <i>politická rozprava</i>

Delegace naleznou v příloze podkladový dokument pro účely politické rozpravy při zasedání Rady pro konkurenceschopnost (vesmír) dne 29. listopadu 2019.

I. ÚVOD

1. Evropská komise přijala dne 26. října 2016 sdělení o kosmické strategii pro Evropu¹, které má vytyčit obecnou strategickou vizi pro aktivity Evropské unie ve vesmíru a současně zajistit řádnou koordinaci a doplňkovost s aktivitami jednotlivých členských států a Evropské kosmické agentury (ESA).
2. Další provádění kosmické strategie by mělo efektivněji podporovat obnovu a rozvoj evropského kosmického průmyslu. To by umožnilo zintenzivnit rozvoj tohoto průmyslového odvětví a zlepšit jeho přístup k celosvětovým a evropským trhům a hodnotovým řetězcům, a zejména posílit vazby kosmického průmyslu na obnovu a růst dalších odvětví.
3. V návaznosti na strategii z roku 2016 navrhla Komise nařízení, kterým se zavádí kosmický program EU na období let 2021–2027. V jeho znění, jež jako společný pohled potvrdil Výbor stálých zástupců a v prvním čtení je odhlasoval Evropský parlament, se Unie vybízí, aby podporovala růst a rozvoj kosmického odvětví.

II. VESMÍR UMOŽŇUJE UDRŽITELNÝ RŮST

4. Celosvětová kosmická ekonomika prochází rychlou transformací. K hlavním trendům v současnosti patří zvýšený zájem veřejnosti a vyšší veřejné investice do kosmických aktivit, zásadní technologické posuny narušující tradiční podnikatelské modely, snižování nákladů na přístup do vesmíru a jeho využívání (koncept zvaný „New Space“), zvyšující se úroveň soukromých investic do kosmických projektů a další integrace problematiky vesmíru do společnosti a ekonomiky, což vede k vytváření dalších hodnot v kosmickém odvětví i v jiných odvětvích. Jedním ze strategických cílů kosmické strategie pro Evropu je maximalizace přínosů vesmíru pro společnost a ekonomiku EU.

¹ Dokument 13758/16.

5. V Evropě stejně jako i v jiných regionech se zvýšila očekávání, pokud jde o kosmické aktivity jakožto hybnou sílu udržitelného růstu a vytváření pracovních míst a jakožto oblast poskytující nástroje pro řešení společenských a globálních výzev, a to zejména digitální transformace a opatření v oblasti klimatu. V září 2019 jednala Rada pro konkurenceschopnost o dlouhodobé strategii EU pro udržitelný růst², jednom ze základních pilířů strategické agendy EU na období 2019–2024, kterou přijala Evropská rada v červnu 2019³. Vesmír byl uznán za jednu z klíčových oblastí, které budou v budoucnosti přispívat k udržitelnému růstu.
6. Politika pro oblast vesmíru se díky rozvoji a nasazení špičkových technologií, evropské strategické infrastruktury a kapacity a významných datových souborů pro veřejné a soukromé užití stala klíčovým prostředkem umožňujícím budoucí udržitelný růst a základem pro monitorování klimatu a využívání zdrojů, jakož i pro umožnění rychlé digitální transformace.
7. Klíčovými faktory pro urychlení evropské produktivity, růstu, prosperity a zaměstnanosti v rámci globální ekonomiky založené na datech jsou nově vznikající inovace, umělá inteligence, data a ekonomika platform. Evropská komise by se měla zaměřit na další podporu inovací v oblasti kosmických datových služeb, zvýšit podporu využívání kosmických technologií a podporovat vzájemné obohacování o poznatky a dovednosti, rovněž by měla zavádět mechanismy na podporu a podněcování sdílení, společného využívání a sdružování údajů.
8. EU by měla usilovat o přechod na klimaticky neutrální ekonomiku, aby splnila cíle EU v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030, cíle Pařížské dohody a cíle udržitelného rozvoje OSN. Kosmická infrastruktura a data z kosmických systémů hrají zásadní roli při monitorování klíčových proměnných, jako jsou skleníkové plyny CO₂ a metan, při monitorování změn v životním prostředí a při reakci na přírodní katastrofy.

² Dokument 11965/1/19 REV 1.

³ Dokument EUCO 9/19.

III. KOSMICKÁ EKONOMIKA MUSÍ BÝT SAMA O SOBĚ UDRŽITELNÁ

9. V důsledku zintenzivnění aktivit ve vesmíru je kosmické odvětví vystaveno rostoucímu tlaku na to, aby zajistilo, že tyto aktivity budou probíhat odpovědně. V zájmu zachování samostatného, spolehlivého a nákladově efektivního přístupu EU do vesmíru je důležité zajistit, aby byl vesmír i nadále přístupný.
10. Nejvýznamnějším rizikem pro udržitelnost kosmických aktivit je zvyšující se množství kosmického smetí. Evropa by měla být jedním z vedoucích aktérů při prosazování mezinárodních zásad odpovědného chování v kosmickém prostoru v rámci Organizace spojených národů a jiných příslušných mezinárodních fór. V obecných zásadách pro dlouhodobou udržitelnost aktivit v kosmickém prostoru, které v červnu 2019 přijal Výbor OSN pro mírové využití kosmického prostoru (COPUOS), se státy a mezinárodní organizace vybízejí, aby přijaly prováděcí opatření s cílem zajistit udržitelné využívání kosmického prostoru. Zintenzivnění aktivit ve vesmíru rovněž vyžaduje mezinárodní diskusi o potřebě řízení provozu v kosmickém prostoru.
11. V zájmu dalšího posílení vedoucího postavení Evropy v rámci udržitelného využívání vesmíru a s ohledem na 7. bod odůvodnění v návrhu nařízení o kosmickém programu EU je třeba vyvinout úsilí s cílem prozkoumat možnost přistoupení Evropské unie k příslušným smlouvám a úmluvám OSN.
12. Zahuštění prostoru na oběžných drahách může rovněž vést ke vzniku nového trhu pro operace zaměřené na postupy po ukončení životnosti příslušných zařízení a jejich stažení z oběžné dráhy, údržbu prováděnou na oběžné dráze a aktivní odstraňování kosmického smetí. Inovativní řešení v těchto oblastech jsou klíčovými prvky pro udržitelnou vesmírnou infrastrukturu a evropskou konkurenceschopnost. Je nejvýš důležité, aby evropské kosmické odvětví stálo v čele úsilí o vytváření tohoto trhu.

IV. ZÁVĚR

13. Budoucí evropská politika pro oblast vesmíru by měla efektivněji umožňovat propojení kosmického odvětví s obnovou a růstem dalších odvětví. Zejména získání vedoucího postavení Evropy v rámci digitální transformace, opatření v oblasti klimatu a udržitelného využívání kosmického prostoru poskytuje možnosti pro nové podnikatelské a meziodvětvové inovace.

V. OTÁZKY PRO POLITICKOU ROZPRÁVU

14. V souvislosti s výše uvedenými skutečnostmi se členské státy vyzývají, aby si vyměnily názory na tyto otázky:

1. *Jaká opatření by měla EU přijmout v rámci podpory schopnosti kosmického odvětví vytvářet přesah do dalších odvětví a propojovat se s nimi, a to zejména za účelem digitální transformace a opatření v oblasti klimatu, a podporovat tak udržitelný růst a obnovu?*
 2. *Jak zajistíme, aby se důležitým prvkem evropské politiky pro oblast vesmíru stala udržitelnost? Měla by se Evropa postavit do čela úsilí o udržitelné využívání vesmíru a hrát aktivní úlohu při jeho prosazování v celosvětovém měřítku a při podpoře rozvoje klíčových udržitelných technologií?*
-